

Den gode indflytning

August 2023

Der er tre faktorer, som er særligt betydningsfulde for de første skridt ud af hjemløshed

- kommunal støtte i overgangen til egen bolig
- egen bolig
- hjælp til etablering i egen bolig

Centrale risikofaktor

- Dårlige økonomi.
- Ensomheden.
- Det gamle netværk ”banker på”.
- Misbrug.
- Kontakten til kommunen.

Helheden (handleplanen)

- Boligen
- Økonomien
- Støtte
- De sociale udfordringer og problemer

Skrivelse om hjælp til borgere i hjemløshed - til indbo og indskud til bolig

- Indskudslån
- Etablering

Om at skabe et hjem. Ikke bare have en bolig

- At hjemme den (sociolog Ida Wenzel Winter HJEMLIGHED – kulturfænomenologiske studier)
- Et hjem er en ting, som er en følelse, som er en ting (Pia Ingström Känslor äger rum)

Hjem og identitet

- Øst, vest, hjemme bedst
- Føle sig hjemme
- Være hjemløs
- Stifte hjem
- Komme fra et godt hjem
- Ude godt, hjemme bedst
- Det virker hjemligt
- Den hjemlige egn
- Gå fra hus og hjem
- Langt væk hjemmefra
- Være på hjemmebane
- Mit hjem er mit slot
- Hjemmevant
- Hjemve

Den akutte hjælp - vigtig

- Bagud med husleje
- Ubetalelige el og varme regninger

Beboerindskudslån

Oplæg fra Ankestyrelsen om
beboerindskudslån efter boligstøttelovens
regler

Af Signe Ingemann Frederiksen

Ankestyrelsen

Behandlingen i Ankestyrelsen

Ca. 1/3 af sagerne om beboerindskudslån i Ankestyrelsen bliver enten hjemvist eller ændret.

Forlods behandling i Ankestyrelsen af sager om beboerindskudslån efter boligstøttelovens regler.

Emner

- Hvad er beboerindskud og beboerindskudslån?
- Betingelserne for, hvornår kommunens pligt til at yde beboerindskudslån indtræder.
- Undtagelserne til bevilling af beboerindskudslån.

Hvad er et beboerindskud?

Beboerindskud er det engangsbeløb, som en lejer skal betale ved indflytning i en almen bolig.

Beboerinskuddet tjener det formål, at det er en lille del af finansieringen af boligbyggeriet, men er ved fraflytning også en sikkerhed for boligorganisationen, så fx betaling af skyldig leje, vedligeholdelse og istandsættelse af boligen kan dækkes.

Hvad er så et beboerindskudslån?

Det er den lånemulighed, som kommunen har for at hjælpe økonomisk dårligt stillede boligsøgende, så de har mulighed for at få et lejemål i en almen bolig, selvom de ikke selv har midlerne til at betale beboerinskuddet.

Betingelser for at kunne modtage beboerindskudslån efter boligstøtteloven

Første betingelse – boligstøttelovens § 54:

- **Boligbetingelser:**
 - Boligen skal være en almen bolig.
 - Boligen skal være ibrugtaget den 1. april 1964 eller senere.
 - Gælder dog ikke, hvis boligtageren har måtte fraflytte hidtidig lejlighed pga. sanering eller byfornyelse.

Betingelser for at kunne modtage beboerindskudslån

Anden betingelse – boligstøttelovens § 56, stk. 1:

- **Indkomstbetingelse**

Man har som ansøger ret til et indskudslån, hvis husstandens bruttoindkomst på indflytningstidspunktet ikke er højere end indkomstgrænsen.

I 2023 er indkomstgrænsen 268.556 kr. for en husstand uden børn.

Tidspunktet for vurderingen af husstandsindkomsten er den aktuelle indkomst omregnet til årsbasis på indflytningstidspunktet.

- Ikke indkomsten i henhold til seneste årsopgørelse
- Ikke ansøgningstidspunktet.

Beboerindskudslån er en pligt for kommunerne – boligstøttelovens § 55, stk. 1

Hovedregel

Lånet til beboerindskud skal bevilges, når bolig- og indkomstbetingelserne er opfyldte.

Pligten til at yde beboerindskudslån følger direkte af boligstøtteloven.

Hvornår må kommunerne alligevel afslå at yde indskudslånet? – boligstøttelovens § 55, stk. 2

Undtagelser

- Ansøgeren har efter kommunens samlede vurdering af ansøgerens økonomiske og personlige forhold ikke behov for lånet
- Kommunen vurderer, at omstændighederne for at give afslag efter boligstøttelovens § 15 er opfyldt (om forholdet mellem huslejen og husstandsindkomsten)
- Ansøgeren har ikke afviklet gæld i et tidligere beboerindskudslån.

Boligstøttelovens § 55, stk. 2, nr. 1

Undtagelse - Ikke behov for lånet

Der kan gives afslag, hvis ansøgeren ikke har behov for lånet.

Undtagelsesbestemmelsen skal fortolkes restriktivt.

Formålet med undtagelsen er ikke at udelukke folk med almindelige kår fra at låne, men at hindre en udnyttelse af indskudslåneadgangen, hvor dette ville virke klart urimeligt.

Bestemmelsen skal derfor kun anvendes, hvis det ikke kan anses som rimeligt begrundet i ansøgers forhold at bevilge lånet.

Boligstøttelovens § 55, stk. 2, nr. 1

Undtagelse - Ikke behov for lånet - fortsat

Hvis ansøger har *formue*, og derfor selv har de nødvendige midler til beboerindskuddet, er der som udgangspunkt ikke behov for indskudslånet.

Boligstøttelovens § 55, stk. 2, nr. 1

Undtagelse - Ikke behov for lånet - fortsat

Ansøger skal kunne disponere over et beløb, der mindst svarer til størrelsen af beboerindskuddet.

Men der skal altid foretages en konkret behovsvurdering.

Hvis ansøger fx har nødvendige flytterelaterede udgifter, så skal der nok mere formue til for, at borger ikke har behov for lånet.

Boligstøttelovens § 55, stk. 2, nr. 1

Undtagelse - Ikke behov for lånet – fortsat

Der skal være tale om formue på indflytningstidspunktet

- Ikke løbende indkomst
- Ikke årsopgørelse
- Ikke gennemsnit af flere måneder.

Der kan ikke bevilges delvise lån.

Principmeddelelse 99-19.

Boligstøttelovens § 55, stk. 2, nr. 1

Undtagelse - Ikke behov for lånet – fortsat

Selvom ansøger ikke har midlerne til selv at betale indskuddet, kan der alligevel gives afslag, hvis ansøgers nuværende bolig vurderes at være fuldt tilfredsstillende.

Principmeddelelse 82-15:

Præciserer, hvornår en bolig kan anses for at være fuldt tilfredsstillende.

Boligstøttelovens § 55, stk. 2, nr. 2

Undtagelse - Halvdelsreglen

Dvs. når forholdet mellem huslejen og husstandsindkomsten ikke hænger sammen.

Kun hvis lejen overstiger halvdelen af husstandsindkomsten, skal der foretages en samlet vurdering af husstandens økonomiske og personlige forhold.

Boligstøttelovens § 55, stk. 2, nr. 2

Undtagelse - Halvdelsreglen - fortsat

Økonomiske forhold kan fx være:

- boligstøtte
- oplysninger om forventet ændret indtægtsgrundlag
- bortfald eller nedgang af udgifter.

Personlige forhold kan fx være:

- helbredsmæssige forhold
- familiemæssige forhold.

Praksis er restriktiv:

- Principmeddelelse M-3-06.

Boligstøttelovens § 55, stk. 2, nr. 3

Undtagelse - Uafviklet gæld

Ansøgeren har ikke afviklet gæld til et tidligere beboerindskudslån.

Undtagelse til undtagelsen

Dette gælder dog ikke, hvor;

- ansøgeren er udsat af sin bolig
- ansøgeren er udsættelsestruet
- ansøgeren i forbindelse med samlivsophævelse søger om et indskudslån til ny bolig, hvor den anden part bliver boende.

Boligstøttelovens § 55, stk. 2, nr. 3

Undtagelse - Uafviklet gæld – fortsat

Principmeddelelse 2-23

P-meddelelsen fastslår:

At kommunen ikke kan stille betingelse om, at andre husstandsmedlemmer skal medansøge eller i øvrigt hæfte solidarisk for lånet ved at underskrive lånedokumentet.

Der kan heller ikke gives afslag på en ansøgning om lån med den begrundelse, at et husstandsmedlem, som ikke er ansøger, har et tidligere uafviklet beboerindskudslån.

Det er kun en ansøgers uafviklede gæld vedrørende et tidligere modtaget beboerindskudslån, bevilget efter reglerne om pligtlån, som kan danne grundlag for et afslag på en ansøgning om et beboerindskudslån.

Boligstøttelovens § 55, stk. 2, nr. 3

Undtagelse - Uafviklet gæld - fortsat

Principmeddelelse M-5-04

P-meddelelsen fastslår:

At kommunen er berettiget til at afslå beboerindskudslån til en ny bolig, hvis ansøger ikke har afviklet beboerindskudslån til en tidligere bolig.

Men at kommunen *ikke var afskåret* fra at træffe beslutning om, at afvente afregningen af det tidligere beboerindskud og boligforeningens indbetaling til kommunen af kvindens eventuelle tilgodehavende, før kommunen tog endelig stilling til bevilling af et nyt beboerindskudslån.

Boligstøtte

Kommunen skal vejlede borger, som får bevilget en almen bolig om muligheden for at få boligstøtte.

Det kommunale Tilsyn

Set i forhold til det antal af sager, vi har om indskudslån, kontakter Ankestyrelsen Tilsynet relativt ofte.

Ofte sætter kommunerne skøn under regel og glemmer at foretage en konkret og individuel vurdering af borgerens forhold.

Kurser om beboerindskudslån

- Vejle den 3. oktober 2023
- København den 10. oktober 2023

[Betalingkurser — Ankestyrelsen \(ast.dk\)](#)

- Ankestyrelsens kursusatalog

Kontakt, hvis man ønsker skræddersyede kurser:

Mail: ast@ast.dk

Telefon: 33 41 12 00

Hjemmeside: ast.dk

Spørgsmål

Enkeltydelser i lyset af omlægning af hjemløseindsatsen

Særligt fokus på aktivlovens § 81

Marcel Mau, august 2023

Ankestyrelsen

Overblik

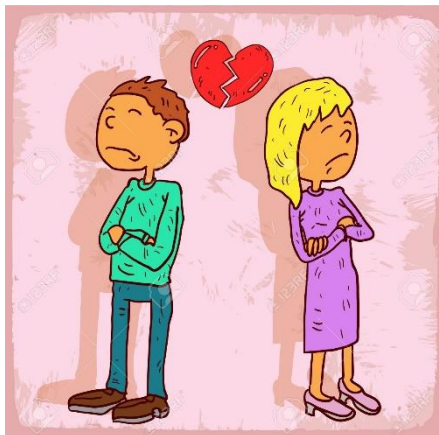
- Reglerne i aktivlovens kap 10
 - Aktivlovens § 81 om hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter
 - Aktivlovens § 85 om hjælp til flytteudgifter helt kort.

Social begivenhed

- § 81 er personkredsbe­grænset til:
 - personer, som har været ude for *ændringer i sine forhold*

KONTANTHJÆLP

FØRTIDSPENSION

2003

Enkeltudgifter

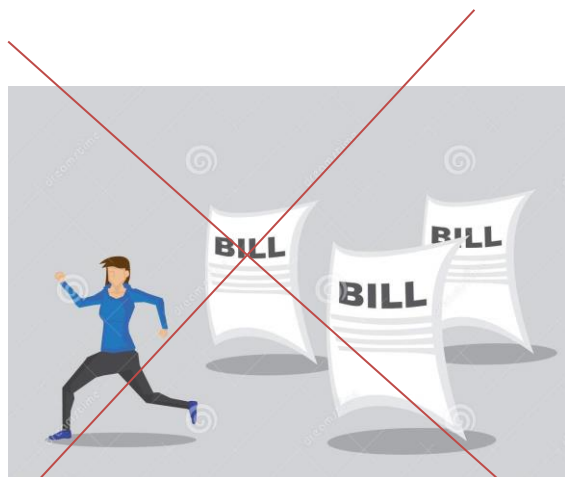
§ 81, 1. pkt. "Kommunen kan yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter"

- Generel regel- mulighed for at yde hjælp til ikke-nærmere definerede nødvendige udgifter.
 - 67-14 → Alle udgiftstyper
- Kerneområde – "engangsanskaffelse"

Enkeltudgifter

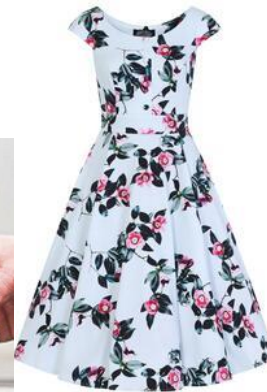
- Hjælp til udgifter i en afgrænset periode

Rimeligt begrundede

§ 81, 1. pkt.” Kommunen kan yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter”

- Generel regel - mulighed for at yde hjælp til ikke-nærmere definerede nødvendige udgifter. (67-14 og 56-15)
- Altid en konkret vurdering!

Rimeligt begrundede

§ 81, 1. pkt.” Kommunen kan yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter”

- Etablering (A-27-06 og 19-22)
 - Anskaffelse af det allermest nødvendige bohave (husstandens sammensætning og den samlede situation)

Principmeddelelse 19-22

- Flytteudgift eller enkeltudgift
- Nødvendigt indbo
- Rimeligt begrundede udgifter?
- Nyt eller brugt – udgiftens størrelse
- Reel mulighed
- Altid en konkret vurdering

Egen afholdelse

§ 81, 1. pkt. "...den pågældendes egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden"

- Formue
- Kredit- eller lånemulighed
- Mulighed for selv at afholde udgiften af den løbende indtægt
- Mulighed for selv at afholde udgiften på sigt ved opsparing (ikke akut)

Egen afholdelse

§ 81, 1. pkt. "...den pågældendes egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden"

Mulighed for selv at afholde udgiften af den løbende indtægt - Rådighedsbeløb

Nettoindtægter:

- + Lønindkomst, pension, dagpenge, social forsørgelsesydelse (fx KH, integrationsydelse), mv.
- + SU og SU-lån (A-31-08)
- + Boligsikring, boligstøtte og § 34- hjælp
- + Udbetalinger ifm. erhvervsevnetab

- Rimelige, faste udgifter?

Egen afholdelse

- Økonomisk trang
 - Er ansøger selv i stand til at afholde hele eller en del af den ansøgte udgift?

Forudsigelighed

§ 81, 2. pkt. "Hjælpen kan normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses."

Hvornår er en udgift uforudsigelig?

"Kravet om forudsigelighed betyder, at ansøgeren ikke har kunnet tage hensyn til den opståede udgift i sine løbende dispositioner."

- 1. Den ansøgte udgift er forudsigelig*
 - 2. Behovets opståen er forudsigelig*
- Altid en konkret og individuel vurdering – denne vurdering skal ske på baggrund af det informationsniveau, som ansøgeren har adgang til og ansøgerens konkrete forudsætninger for at forudse udgiften.

Forudsigelighed

§ 81, 2. pkt. "Hjælpen kan normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses."

Opsparingsmulighed

- Selvom udgiften har været forudsigelig, kan der ydes hjælp til udgiften, hvis det ikke har været muligt at spare op til denne i forudsigelighedsperioden
 - Det skal således vurderes, hvorvidt det i forudsigelighedsperioden har været muligt for ansøgeren at tage hensyn til den opståede udgift i sine løbende dispositioner – det er en meget konkret vurdering.

forudsigelighed

- Kunne ansøger have taget højde for den ansøgte udgift eller behovet for hjælp til den ansøgte udgift?

Afgørende betydning

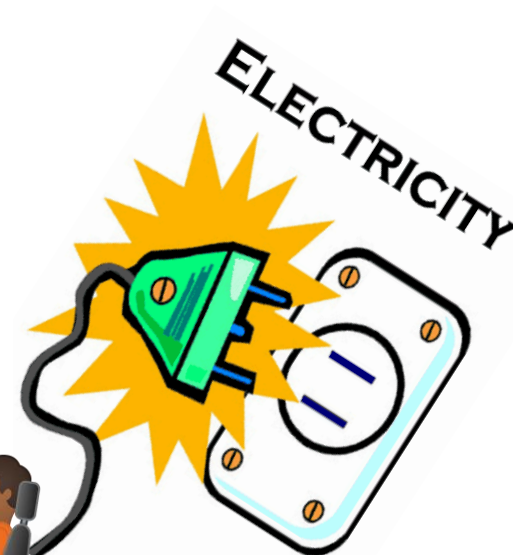
§ 81, 3. pkt. "Kommunen kan dog efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller familiens livsførelse."

- Der kan ydes hjælp til forudsigelige udgifter, som det har været muligt og spare op til, hvis udgiften er af helt afgørende betydning for den videre livsførelse.
- Dette er en meget konkret vurdering, men der vil formentlig kunne indgå i vurderingen, hvorvidt;
 - Der er børn i husstanden
 - Der er taget skridt til lukning af vand, varme, el mv.

Afgørende betydning

- Altid en konkret vurdering!

Hjælp til flytning

LOVÆNDRING

- Efter lovændring gældende fra 1. januar 2020 **skal** hjælp til flytteudgifter **alene** behandles efter **§ 85!** og *ikke efter § 81.*
 - § 81 sidste pkt.: *”Hjælp til enkeltudgifter i forbindelse med flytning kan alene ydes efter § 85”*
- Ordlyden af § 81 er dog indsat i § 85 stk. 2.
 - Borgere har således de **samme muligheder** for at få hjælp til flytteudgifter som hidtil.

Afgørelse på det foreliggende grundlag

Retssikkerhedsloven – sagens oplysning og helhedsprincippet

- Retssikkerhedslovens § 5
- Kommunen har ansvaret for sagens oplysning (§ 10)
 - Nye oplysninger i klagen
- Kommunen kan anmode ansøgeren om at medvirke til sagens oplysning (§ 11, stk. 1, nr. 1)
- Kommunen kan træffe afgørelse på det foreliggende grundlag, hvis ansøgeren ikke medvirker til sagens oplysning, eller ikke giver kommunen samtykke til, at kommunen kan indhente oplysninger (§ 11 b)
- Kommunen SKAL dog give borgeren skriftlig besked om konsekvenserne, hvis borgeren ikke medvirker (§ 11 b, jf. § 12, nr. 3)

Subsidiaritetsprincippet

- Subsidiaritetsprincippet

- Hjælp efter aktivlovens § 81 (og § 85) er subsidær i forhold til hjælp efter andre bestemmelser i lovgivningen,
 - herunder andre bestemmelser i aktivlovens regler (fx kontanthjælpsreglerne) og anden lovgivning.
- PM 169-12, 56-15, mv.

Hjælp til etablering i selvstændig bolig til borgere i hjemløshed

Skrivelse om hjælp borgere i hjemløshed – til indbo og indskud til bolig

Birgitte Steengaard Staffeldt, chefkonsulent, Joachim
Kirkeskov Hansen, fuldmægtig

22. august 2023

STARs skrivelse om hjælp til borgere i hjemløshed

- [Skrivelse nr. 9255 af 29. marts 2023 om hjælp til borgere i hjemløshed – til indbo og indskud til bolig kan findes på retsinformation.dk](#)
- Aftale fra 26. november 2021 mellem den daværende regering (Socialdemokratiet), Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og KristenDemokraterne om: [Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed.](#)

Fra aftaleteksten (s. 9):

”Når borgeren flytter ud i egen bolig, er der efter nuværende regler mulighed for, at kommunen kan yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter til en borger efter aktivlovens § 81, hvis borgeren ikke selv kan betale udgiften. I praksis bliver muligheden for økonomisk støtte til enkeltydelser sjældent anvendt til borgere i hjemløshed. Parterne er enige om, at der i forbindelse med omlægningen af indsatsen mod hjemløshed skal udsendes en ny, forbedret vejledning om de eksisterende regler, således at flere hjemløse vil få hjælp til etableringsudgifter, når de får en bolig, så boligen kan blive et hjem. Denne vejledning kan blandt andet gennem Task Forcen på hjemløseområdet indgå i den samlede vejledning af kommunerne på området. Parterne vil følge op på udviklingen i praksis for hjælp til enkeltydelser efter aktivloven for hjemløse borgere i overgangen til egen bolig.”

Skrivelsens hovedpointer

- Mulighed for at yde hjælp til etablering i egen bolig efter aktivlovens § 81 (enkeltudgifter) og § 85 (flytning). Derudover mulighed for beboerindskudslån til almen bolig efter boligstøtteloven.
- Kommunernes udmåling af borgernes rådighedsbeløb kan være en hindring for, at der gives tilskud til økonomisk hjælp.
- Borgere i hjemløshed skal som alle andre dokumentere udgifter. Det kan være svært at dokumentere udgifter, når man f.eks. bor ”på gaden”.
- Borgere i hjemløshed risikerer således at få beregnet et kunstigt højt rådighedsbeløb. Dette kan betyde, at kommunen træffer en afgørelse, hvor det vurderes, at borgeren i hjemløshed kan spare op til udgiften selv inden for rimelig tid, og at kommunen derfor giver afslag på hjælp.

Skrivelsens hovedpointer (fortsat)

- STARs opfattelse

- Kommunen skal ift. rådighedsbeløb lægge til grund, at en borger i hjemløshed bl.a. har faste, løbende udgifter til mad og lignende.
- Det bør også lægges til grund, at en borger i hjemløshed fx kan have en større fast udgift til kost end en person, der bor i eget hjem med køleskab.
- En borger i hjemløshed kan også have andre udgifter fordi han/hun må overnatte på herberger, hos venner, hos bekendte m.v. fx til betaling for kost og logi, bidrag til mad, betaling for bad og lign.